

ACC. N:R M. 15871: 1-57.

Landskap: Småland Upptecknare: Fabian Karlsson, Väckelsång
Härad: Konga Berättare: " " "
Socken: Väckelsång Berättarens yrke: lantbrukare
Uppteckningsår: 1962 Född år 1894 i Väckelsång

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Lokal - och personhistoria. s. 1-55.

LUF 117

Lägner och folket om vännen. s. 56-57.

" 118

23/8-62

Skriv endast på denna sida.

Lokal- och Personhistoria.Naturföreteelser.

I Väckelsångs socken finnes flera berg, backar och stenar m. m., som de gamla har haft en del att berätta om för i tiden.

I Pöflestorp by, gården Jönsagård, finnes några 4-5 meter höga stenar, som man kallar Trorbjörns klypta. Hur det namnet kommit vet man ej.

På ett annat ställe i Pöflestorp finnes en stor flat sten, som kallas Hanna-loe. En torpare därintill lär ha tröskat sin säd på den stenen, det har varit hans loe.

En stenig ång i Pöflestorp kallas Drängagräven, för att den varit besår-
lig att stå, och en fördjupning i marken
1. i den ången kallas Farmors gryta.

Lof 117

På en berggård vid Byamaden i Boaryd
låg förr ett stort så kallat flyttblock, en
större nästan klotformig sten. Den har
numera använts till byggnadsmaterial.
Om den stenen brukade de gamle säga
att den vände på sig varje gång den
hörde Häckelsträngs kyrkklockor. Men stenen
hörde förstås aldrig klockorna från
Häckelsträngs kyrka.

På en holme ute i mossarna i Fiskestads
bys utågor står en rest sten kallad
Kroestén. Den låg en gång för länge
sedan lagits som gränsmärke mellan
Fiskestads och Pöfkestorps byars ågor.

På Boaryd Skillingårds ågor finns en bäck
kallad Frökessbäcken. Vid Ringshult finns
en annan bäck med berg som kallas Fmea-
L. bäcken. I dessa bäcker höll förr i tiden en

drake till, sade man. Det är omkring
två kilometer emellan de där backarna,
men draken brukade flyga mellan dem,
ty han hade något att vakta på båda
ställena, väl några gömda skatter.

Ute på den stora högmossen Pinnamyr
ligger en skogbevuxen ö kallad Pinnö.
Där finnes ett berg, Pinnö trollhallar, med
grottbildningar och i forna tider såges
troll ha hållit till i det berget. Det var
visst en fin trollfamilj, ty den har brukat
kallas "Pinnö herrskap", och de brukade roa
sig med att locka folk vilse på den
stora myren. Men "Gösta på Ramö", en gulbe
som bodde på en annan ö på myren,
skände en gång trollen på Pinnö. Han
hade varit vid Kvarnamåla krog och
3. hämtat brännvin och skulle gå hem på

trälken. Men hur han gick, så kom han rej
hem till Ramö utan till Pinnö. Han förstod
då att trollen dragit honom till sig.

Gubben blev då iarg och skrek mot troll-
berget: "Jo haa krud må mej ä nu ska Pennö
herrskep flyga i läften". Då blev trollen
rädda, och han såg genast, varat han
hade sin egen ö på mynen.

Inom Häckelsrångs socken finnes många
backar, om vilken man har berättas att
troll har hållit till uti i forna tider.
Vid Boarydsudd är en jordbacke, den
kallas Fåglakulle, och där lär troll ha
hållit till. En gubbe, Magnus på Krann-
torpet, såg en julbeväll, att det lyste
från Fåglakulle. Hela kullen var upp-
tyftad på stolpar och trollen dansade
4. därunder och hade så poligt.

I skogen intill Fiskestad by finnes
trene backen, som trollfamiljer haft
bostad uti. Spänbacke är belägen
strax intill vägen. En gång skulle en
torpargumma gå till Fiskestad för att
bedja bondmorna skänka sig mjölk
till en julost. När hon kom intill
Spänbacke, så ropade hon på skänk:
"Ja ja ute ja ligga ostmjölk i då, i
kanske ja kan få nåå nåå".
När hon kom tillbaka från byn, då stod
en stor och fin kopparkittel invid väg-
kanten vid Spänbacke, och hon hörde troll-
kåringens röst inifrån backen: "Nåen mjölk
hå ja ingte ja ge dej, men du ska få en
kätel te å ta din ostmjölk i", allen
torpargumman tordes rej taga emot en
5. sådan gåva, utan trollit skrämd henne till det.

När bondmarna kommo till torpstället
med ostmjölken, så blevo de förstär
mycket förvånade över den falliga torpar-
gummas fina kopparkittel.

I samma skog men in till Fiskestads sjö
ligger Vikabäckerna och där har andra troll
hållit till. De där trollen tyckades en
gång laga en flicka, Popo-Duniken, och
hade henne till hårt arbete. Trollen hade
kor som betade i sjön, och dessa fingo
flickan mjölka, men av det arbetet blevo
hennes armar så långa att händerna nådde
ner till marken. Trollen sände ibland ut
henne för att ståla i bygden, och då satte
de på henne en hätta, som gjorde henne
osynlig. På en gång sände trollen henne
till Lins gård för att stjäla fläsk i en
6. källare. Men det kom folk till källaren,

och de råbade då stöta av henne trollans
hålla och fingro, då så henne. Hon blev
då fasttagen och återförd bland männi-
skorna. Men de långa armarna hade hon
hela sitt liv, det blev ett minne från
fångenskapen hos trollen.

I Prockabacken mitt uppe i Fiskestads by
har nog bott flera troll. De hade en liten
åker på backen, och där fick en gubbe se
dem harva en gång. Deras harv var av
silver. Hade nu mannen fått upp sin
kniv i rappet innan synen försvann och
slängt det stålet i harven, då hade han
kunnat ta den från trollen.

En rik trollgubbe var "Kobbö gubbe", och
han bodde ute på ön Kobbö i Fiskestads
sjö. På en gård i byn skulle man en
7. gång stålla till "kresmagille" (dopkalas),

och som Kobbö gubbe närpå kunde
räknas som granne, så tyckte man att
han också borde bjudas till kalaset.
Bonden rodde ut till Kobbö och bjöd
trollet, och denne kände sig förstärkt
smickrad av att bli bjuden till människors
och lovade komma. Men så frågade trollet:
"Och din däre bleckslajan komma må". Han
menade älskan. Bonden var illmarg och
sade: "Jaa han rå förtaus bon, sau han kom-
ma må nåck". Då sade trollet: "Komma han,
sau kamma ingte ja, men ja ska i alla
fall ja lite skänkå". På bad han bonden
hålla upp en säck, och trollgubben kasta-
de en hel del silversaker i säcken.
"Bruka anna ja tia möe", frågade så trollet.
"Aja, då jora di nåck", sade då bonden för allt
8. lura trollet. Och Kobbö gubbe slängde då

ännu mera silvris i säcken, för han
ville förstas rej vara spälare än andra.

En liten backe i närheten av Hovarna-
måla på vägen mot Grinsviks kallas
"Pielien". En piga lär ha hittats död där
en gång för länge sedan. En plats rej
långt därifrån kallas "Vårpet".

Mellan Ånga och Östad, finnas en bäck,
som kallas "Bruabäcken". Över bäcken skall
i äldre tid ha legat en spång, från vilken
en brud lär ha fallit i bäcken, och
drunknat fått namnet av den händelsen.

På Boaryd Mellangårds ägor, strax invid
stenåldersboplatsen där, finnas en källa
man kallar Alvakällan. Den skall en gång
ha svämat över och höll på att sälta
frakten under vatten, som man rej burit dit
9. "fjäåklää" och med dessa tappat till källadrän.

Det samma berättas om en "älvkälla" på
Höckleryd Grisagårds ägor.

Enn ett par offerkällor, sådana som man
har hittat mynt uti, finnes i Fäckelsängs
socken. Den ena kallas "Romans källa"
och finnes på Östlad Pmedergårds ägor,
och den andra är "Bengtgårds källan",
Fäckelsängs Bengtgård.

I Präkneån i närheten av Boarydsrudd
finnes en fördjupning, som säges vara
bottenlös. Den kallas "Annasaloft", och
under den torra sommaren år 1868 körde
man bytkor med inneliggande byk långa
vägar för uppdrättning där.

I Bergsjön lär i äldre tider ha hållit
sitt en jättestor gädda. Många hade
försökt att fånga den men ej lyckats.
10. Men så var det en soldat som svor på.

att han skulle "ta den attan", och han
tyckades hugga tjustret i ryggen på den.
Men gäddan gjorde en knyck och ryckte
tjustret ur händerna på soldaten. Och rätt
länga tider därefter såg man tjusteriskaften
röra sig på vattnet, när gäddan simmade
omkring, men ingen torde sen försöka att
fåga den där trollgäddan.

Vid Träckelsräng Skullagård har stått
ett gammalt päronträd, som man kallat
drottningpäron. När drottning Kristina
en gång på 1600-talet färdades igenom
Träckelsräng åt hon på ett päron och
kastade där vid Skullagård ut kärnkusen
genom vagnsfönstret. Man tog vara på
kärnan av det päronet och satte i jorden.
Det gamla trädet är nu borta.

Fornminnen.

På en holme ute i mossarna i Fiskebads by utågar står en rest sten kallad Krocsten. Den låg en gång för länge sedan tagits som gränsmärke mellan Fiskebad och Häftestorp byars ågar.

På Boaryds herrgårds ågar fanns förr ett röse kallat Kungsröset. Man tyse i det där röset om nåtterna, så där låg alldeles säkert en skatt, trodde man. En forspare fick löfte om att söka i röset, men han fann ingen skatt där, bara en "lääkruka" med aska och brända benbitar. Därut en grav.

12. Ett litet vackert gravfält med fyra högar eller jordblandade rösen finnes på Aspökulle i Fiskebads by. Där har ungdomen i gamla tider haft sin lekplats på en slät plan

mellan högarna. Men det brukade spöka
där, för där finnes också en ruin av
en timbasta, i vilken en gammal lär ha
blivit innebränd. "Pärte-Pär" har sedan
blivit en spökefigur, med vilken man
bruka skrämna barn.

"Görle röt" på Tranevallen i Fiskestad,
såges vara hopburit av en trollkåring,
som bar stenen i sitt förkläde, men det
gick hål på förklädet, så hon tappade
stenen där på Tranevallen. Det stora röset
är nu borta korsrat till makadam för
vägarna. Man hittade en sländkissa där.

På Träckelsångs Plyragårds ägor, vid
Markalyckan, ligger ett stort gravröse, som
troligen är från Bronsåldern. Det är
omkring 40 meter i diam. och 4 meter högt.

13. På toppen av röset är upplöskad en

stor häla. Man har sökt efter en
skatt, som skall finnas dold där i
röset. Men det företaget har ej lyckats.
Fastän flera har försökt sig på det
i gamla tider. Ett par personer hade
efter nödiga förberedelser lyckats kom-
ma ner till skattkistan. Men en av
dem sågade då litla upp och såg då
det brinna i Träckelsängs by. "Då brinna,
då brinna", skrek han då. Skatten sjönk
då ner i röset och de fick ej se den
mera, ty man måste hålla sig tyst
vad man än fick se eller höra under
ett sådant företag. Branden var endast
en synvilla för att locka dem att tala.

En annan person, som också tog sig
för att plocka i röset, såges ha blivit
14. "konstig" av skattsökningen.

Kyrkan och kyrkogården.

Väckelsångs nuvarande kyrka var färdig för invigning år 1830. Den gamla kyrkan, som var belägen en 500 meter norr om den nya, var då riven. När den äldre kyrkan byggdes vet man ej, och ej heller om denna varit den allra första gudtjänstplatsen. Det kan vara möjligt att man tidigare haft en enklare samlingsplats för gudtjänst under bar himmel. Vid Fiskestad Lödregård finnes en åker, som än i dag kallas Kyrkäker, och det är ju möjligt att det kan finnes någon grund för detta namn. Där ute på åkern finnes en omkring två meter bred stenning omslutande en slät plan cirka tjugo fem meter i diam. En ingång till planen 15. är det från öster. Kanake har det varit

ett helgat område där inom sten-
kratsen, och att man i tidig kristen
tid där samlats till gudstjänst.

Genom hela Häckelsängs socken och
ända ner ifrån Tingväs socken går en
gammal väg eller stig kallad Dackevägen.
Man kan spåra den genom skogarna, men
på en del ställen kommer den upp på
den nyare vägen. Det är en gammal kyrk-
väg fram till gamla kyrkan i Häckelsäng.
Men den vägen har på en del ställen ända
fram på 1900-talet använts som genväg
till nya kyrkan. Den har nog i gamla
tider varit en viktig trafikled. Tingväs
socken var till 1630-talet en del av Häckel-
säng men bildade då egen församling.

I slutet av 1500-talet hade södra delen av
16. Häckelsäng fått ett kapell i Tingväs.

Gravar från förhistorisk tid finnes på flera ställen i Väckelsångs socken. Det finnes två hällkistor, en i socknens södra del vid Stefanstorp och en annan längre i norr vid Svenstorp. Bronsålderskimmel finnes det flera i Väckelsångs norra del, och järnåldersgravfält finnes på åtminstone sex platser i socknen, därav tre i Väckelrings by. Det största finnes invid kyrkan och består av högar, jordblandade rösen och stensättningar av olika slag. Ett mindre gravfält är beläget invid landsvägen 300 meter söder om kyrkan och ett annat 300 meter norr ut från kyrkan.

Två gravfält finnes i Fiskestads by. Det största är beläget mellan häradsvägen och Fiskestads sjö och där finnes pått många
17. gravar, både jordblandade rösen och olika

slag var stensättningar samt några
resta stenar. Det andra och mindre
gravfältet är det på Aspekulle med fyra
högar men har troligen haft mera gravar
på den odlade marken invid.

Järnåldersgravar finnes också längst i
söder i socknen vid Ekfors.

Från pesttider har det funnits begravi-
ningsplatser i Väckelsång, men de äro nu
förstörda. Vid Bosryd Norregård har funnits
en pestgård från åren 1711-1712, men den
uppodlades på 1870-talet. Där tår ha varit
omkring tio gravar. Ett stort stenröse
intill kallas Pestgårdsröset.

En annan pestgård från samma tid har
funnits en kilometer söder om Väckelbrings
järnvägsstation. Den blev uppodlad i
18. början av 1900-talet. Möjligt är att även

begravningsplatser från äldre tider
har funnits i socknen. På Präryd Mellan-
gårds ägor finnes en liten äker kallad
Pestgårdsräken. Där kan ju ha varit en
begravningsplats äldre än från pesten
åren 1711-1712. Även från andra ställen
i socknen talas om pestgårdar.

Bebyggelse och byliv.

I Häckelrängs socken finnes spår av äldre
bebyggelse på flera ställen.

En stor del av skogs- och ängsmarken har
blivit rökastad i forna tider. Det är
små hack- eller plockar med sten som
man turit ihop. Det är nog minnen
från forntida svedjebruk. De gamla
har berättat om dessa många rösen, att
19. det en gång i tiden var en drottning,

som befälde att all jorden skulle rök-
kastas och gjordes detta arbete skulle
man slippa betala skatt.

På många ställen i skogs- och ångsmarken
finnes långa stensträngar, s.k. stencorlar,
som nog också har med forntida jord-
bruk att göra. Om dessa stencorlar
berättas att när man i forntiden hade
rökastad jord och lagt stencorl i
kanterna av odlingen, då hade man liksom
"fasta" på den jorden, ingen annan fick
bruka den. På en del ställen kan tvänne
sådana stensträngar gå parallelt med
varandra med bara en tio till tjugo
meters mellanrum. Man kan väl då tänka
sig att tvänne odlare kommit från var sitt
håll och lagt upp gränsmärke. Då skulle tyd-
ligen jorden däremellan ha varit "ingens mans land".

Ute på ön Pinnö i Pinnamyrs är rö-
kastad slät jord med gamla odlingar
övernarna med skog. Det är gamla åkrar
som för mycket länge sedan upphört att
brukas. Där låg ha legat en gård, som blev
öde i början av 1600-talet, då råboarna i
Predakult fingo dela upp jorden där.

Norr om Distingsö, emellan f.d. sjön Disten
och mossodlingarna öster därom, finnes en
långsträckt holme med stora nu över-
vurna odlingar från äldre tid. Bebyggelse
kan också spåras där, ty där finnes hus-
tomtar, källarlämningar och brunnar.
En gammal väg eller stig, numera ut bruk,
leder över holmen. Den låg ha varit färde
väg norr ut in på 1800-talet.

Före laga skiftet hade man det rätt
21. besvärligt i byarna, ty det var så mycket

man fick ha gemensamt och var beroende
var varandra i arbete och annat.

Men när det så blev fråga om skifte, då
var det många som trodde man fick det
sämre, ville ej gärna släppa den gamla
jorden man brukat och ingen var läglad
att göra utflyttning.

I Bouvads by skulle en bonde bygga ett nytt
boningshus på sin gård före skiftet i byn
som skedde år 1858. Han ville bygga det
på en högre plats, men där hade en bonde
länge bort i byn en liten åker. Han som
skulle bygga ville byta sig till den där
åkeren mot en annan, men det gick den
andre ej med på, utan boningshuset
blev byggt nära på slutningen. Men han
byggde så nära den andres åkerjord han
22. Kunde. På en dag var denne på sin åker

och hörde i jorden och oxarna kränglade
för honom och råkade höra in åndan av
skenet genom gavelfönstret på det nybyggda
huset. Då begärde ägaren av detta laga skifte
i byn, ty så tillkrängt med ägorna ville
han nej ha det längre.

Vid skiftet i samma by ville många kom-
ma åt de goda vattenkällorna för djuren.

En bonde ville nej släppa ifrån sig en liten
åker och intill liggande ångsbit, för att
han hade så bra fårabete där.

Vid skiftessammanslände i Östads by jäm-
rade sig en bonde för att han måste
lämna ifrån en del av sin gamla ångs-
mark. Han sade: "Minga gae bol, å minga
gae bol, ja haa fautt förti lass hö dää".
Men då svarade en annan bonde honom:

23. "Jaa du, då haa du pan förti anå".

Vid laga skiftet i Nistingrö ville inte en bonde flyta sin gård ändock tvänne gårdars boningshus lågo bara några meter från varandra. Han hade sitt "goa bol" och gamla trädgård, som han inte ville lämna ifrån sig. Han fick tv tvär, ty man drog sig också för den gemensamma kostnaden för utflyttningen. Men sedan skiftet blivit klarat, så flyttade han själv sin gård året efter, och han fick förstås själv ensamt stå för kostnaden. Men "då goa bolit" fick han ju på så rätt behålla där invid den andres trädgård.

Vid skiftet i Fiskestads by sågus lant-
mätaren fått en ängstitt över. Den där glömda
biten blev ju sedan tillskiftad en gård, men den
ligger inbland emellan tvänne andra gårdars
24. ägor. Den har långsträckt form och är rätt

Brokig, varför den än i dag kallas "Liberger
sämpa". Lantmätaren som förrättade
skiftet där hette Liedberg.

I Ostads by finnes en gård kallad Hans-
Olssonsgård. Den lär ha fått namn efter
en kunglig stallknekt Hans Olsson. Han var
med i Konung Karl XI:s krig, men konungen
^{råkade} en gång i vedermod slå av det ena benet
på honom; Han blev nu oduglig till krigs-
tjänst, och konungen gav honom den där
kronogården i Ostads by i förläning.

Där i Ostad finnes en åker kallad På-
lacken. Den kan möjligen vara uppödlad
av en polsk krigsfånge Hans Polack.

När Drottning Kristina på resa genom
Väckelång kommit till Styrögårdsliden
råkade vagnaxeln på den kungliga vagnen
25. att brista. Drottningen fick övernatta i

den närbelägna prästgården, och hon skänkte sedan kronogården Ostad Hödregård till den förut magra prästgården.

Boaryds rusthåll har i äldre tider haft inkomst av en kullkvarn i Kvarnamåla, som för mycket länge sedan är rivin, men den kvarnen har tydligen givit gårdarna där namnet Kvarnamåla.

Boaryd har också fått ål från det skatte- lagda ålfisket vid Flönsbol. Det var vissa pund ål som årligen skulle lämnas till Boaryd, man kallade det ålaskatten, och den har man lämnat långt in på 1800-talet. Men så blev det tvist om den där ålen, det närbelägna Flönseryd ville också ha med av den. Men då började bönderna där i Flönsbol fundera på 26. om de verkligen var skyldiga att från

sitt älfiske lämna bort äl, och man
vill se vad papper Boaryd hade på
detta. Den handlingen sändes då till
Flönebol, där den genast räkte i elden,
och sedan kom icke mera någon äl till
Boaryd. Deras älfiske hade också mycket
försämrats.

Den där byn Flönebol kallas också för
Hyllerbol, vilket nog är det rätta namnet,
ty det finnes på kartorna och sjön intill
heter Hyllen eller Hyllersjön. Men i försam-
lingsboken Flönebol. Om hur det namnet
tillkommit berättas, att församlingens
kyrkoherde införde namnet Flönebol i
församlingboken efter att ha varit kall-
ad i sockerbud till rätt ställe i Hyllerbol.
Där han satt i stugan hade man hönsen
27. inne och en höna var uppflyggen på vävstolen

och såkade släppa en tort på prästens
sock. Prästen blev arg och sade: "Har jag
här fått en kladd på min prästsock
av edra häns, så skall denna byn hädan-
efter få heta Flönebol.

År 1816 blev Väckelsångs socken indelad
i byalag, ty det året hade utfärdats en
ny byordning. Denna skulle minst en
gång i årligen av äldermannen uppläsas
på byastämman, på det att åboarna inom
byalaget skulle låra känna till innehåll.
Byastämman hölls hos äldermannen. Alder-
man och biträden valdes på majstämman,
och dessa valdes för två år i följd.
Äldermannen kallade till stämman genom
budkavle, som sändes från gård till gård
inom byalaget. Till byastämman kallades
28. ägare eller brukare av i mantal sätt jord.

Den förste äldermannen i Boaryds byalag
hette Anders Johansson och han var skrivkun-
nig, vilket var rätt sällsynt på den tiden
år 1816. Boaryds byalag har bystämmoproto-
koll från år 1816, och framåt. I dessa kan
man finna mycket av intresse från förra
hälften av 1800-talet. Att det inte var
så illa rätt äga kunskaper förstod man
redan då så långt före folkskolistadgans
införande. På bystämma år 1817 beslöt
man att "tilda en kassa för fattiga barns
övning i läsande". På en uppgjord längd
hade man fått in 8 riksdaler i den där kassan.

På bystämmen framfördes ibland klago-
mål, över misshäligheter inom byalaget.

Så klagas t. ex. en gång äboen Pehr Johansson
i Trensåskult över att hans granne Peter Flåham-

29. som lagt sin sopedynga vid hans norra

stugvägg. Tid senare var älderman och
biträden förrättad syn befanns ditte vara
"otjänlig plan". Man kan av detta förstå
hur nära varandra gårdarna lågo i de
gamla byarna.

Ortnamn.

Här skall berättas namn på åkrar, ångar
och mossor m.m. i Häckelsånga socken.
Många namn på åkrar kan tyda på gam-
mal bebyggelse, såsom husåker, tomtåker m.f.
Ett egendomligt namn finnes på en
åkerlycka, den kallas "stuståttelöckan".
En del namn tyder på stenig och svår
mark sådana som stenknaplet och
knapletkytt. Namn som ofta förekommer
på svår ångarlätter är "drängaqranten" och "guelipan".
Här skall tas fram namn i by efter by
30. inom Häckelsånga socken.

Boaryd.

Huvugårdsåker, Pilalyckan, Pestgårdsåker, Frö-
 het, Angagårdslyckan, Korven, Pettraplånen,
 Yttre Lyckan, Gökalyckan, Ljylalyckan, Polåker,
 Ringaplånen, Tomtern, Gummalyckan, Puzåker,
 Lundångaåker, Prämeriåker, Sandåker,
 Ryagårdet, Melbångårdet, Lundängen, Dammängen,
 Tuson, Ståman, Norrängen, Gråtorhälet, Lillemys,
 Pyamaden, Gölamosen, Dammängmossen, Halla-
 långamosen, Rödmyren, Flemningahagen, Oehagen,
 Roshagen, Hallatångahagen, Gökaslätt, Gökahälan,
 Hästhälan, Badhälan, Alvakällan, Källebråna-
 källan, Färrarummakällan, Frökessröt, Pest-
 gårdsröt, Rogatan, Kallögölen.

Predakult.

31. Hagalyckan, Breingen, Ponåker, Marmors-
 lycka, Ryssalyckan, Laggaårdet, Pinnamy,
 Fåramarken, Orbacken, Pinnö backe.

Flönseryd.

Lelö (åker), Phubbalyckan, Lillåkeru, Angagårdes-
mossen, Flönsabäck, Abis, Prämmossen.

Nistingsö.

Pöråker, Spjället (åker), öåker, Skrabban (äng),
Pollet, Polamossen, Gunnlamad, Nistensholme
Gårdsbacken, Skäppelandsrört.

Ringshult.

Erikalöckan, Majalöckan, Knecktalöckan, Öv,
Pöråkeru, Ryälöckan, Örelöckan, Bengtsalöckan,
Nylännet (åker), Brunsbiken (åker), Hagastätten,
Läcket, Pmeåkeru, Kårrabacken (äng), Pollet,
Baggarummet (äng), Pasterenen (äng), Örhagen,
Kohagen, Lillemyr (mosse), Ringmoss (myr).

Svenshult.

Bränen åker, Pällyckan, Inggalyckan, Norelycke,
Västre åker, Angagårdelyckan, Åttingshagen,
32. Bränahagen, Disekällan, Svennykällan, Kvedskällan.

Boarydsudd. "Norra Mudden"

Kolmalyckan, Pnyggalyckan, Husåken, Hvorn-
torpet, Lerlyckan, Föreslätt (åker), Fågla kårer,
Pakristian (mosse), Ptenknar lit (mosse), Kullamossen,
Vedkestavian (mosse), Ler kårer mossen, Myen (mosse),
Möllekårer (mosse), Ollemad (mosse), Fågla kulle,
Ljungkullen (skogsbucke), Norra låge (hage), Silver-
berget, Stabäckspånnan, Ostång.

Drobbanäs. (Hjortakemmet).

Kängsalyckan, Brållandet (åker), Kjöplyckan,
Nåset (åker), Nån demanslyckan, Luna lyckan,
Osleråker, Hjortahagen, Hjortabacken.

Pöftesmåla (Krummakemmet).

Lindåken, Ringlåken, Liåken, Bjortspjället,
Lårda lyckan, Johanneslyckan, Polåker, Tresnipen,
Tråan (åker), Pookarummet (ång), Norra jare (ång),
Grytan (ång), Kohagen, Fjia hagen, Berga-

33. hagen. Klerulyckan.

Boarydsudd, "Pödra Udden".

Storaåkeren, Backåkeren, Lagårdsåkeren, Lyckan,
Schaktet, Långåkeren, Liåkeren, Kvornalyckan,
Nepjlännet, Hågnen, Tuvornalyckan, Österåkeren,
Flusåkeren, Kullalyckan, Markalyckan, Flaga-
lyckan, Hästgårdet (äng), Dränga grästen,
Pielipen (stenig och fucid ångsmark), Udda-
gård (äng), Roddaskålan (ängsmark), Skärvi
(stenig mark), Måns Nilses Lyckan (f. d. åker),
Måns Nilses laggen (slätter), Gottinå (hage),
Gottholmnen (halvö i ån), Kulltet (hage),
Madarna (f. d. slätter), Höderhagakällan,
Färamarken (hage med mosse), .

Göfkestorp.

Abrahamsgård (fäst, Ryavik, Trottagård,
Prinahagen, Backen, Eskilskrann).

Jönsagård (Stora Jönsagård, Eskilsölas).

34. Ugglegård (Möllragård).

Föflestorp Abrahamsgård

Markalyckan, Omsalyckan, Kallgårn, (Åkern),
 Åkern, Kvornåkern, Kusåkern, Ugglemossalyckan,
 Näsåkern, Knut-Ingas åker, Flisan (åker), Mäsåkern,
 Kultalyckan, Prämalalyckan, Holmasna (åker), Bergåker,
 Stenkitta (åker), Turbanalyckan, Ann-Majalyckan,
 Myra hagen, Marken (hage), Kaloarummet, Laggen,
 Blåttahagen, Lille-Massa Kalla lyckan, Hensnäsra-
 lyckan, Prännvinsmossen, Backakärrit, Kogropen,
 Halvagröpen (håla vid sidan om ån) Rausahöljen,
 Stenholjen, Nyelsohölj, Kamra-Pellens göl.

Föflestorp Jönsagård.

35, Prommajorden (åker), Flåstakroken (åker) Hansa Loge
 (flat sten), Östaåker, Ornatrådan, Norra järe (åker),
 Österummet (åker), Torpåker, Markalyckan,
 Brolyckan, Predastätt (åker) Majus grav (äng),
 Drängagråben (stenig äng), Pjö hagen, Kollaget (hage),
 Trylsbacken, Blåsippebacken, Öknen (hagmark).

Vinterhagen, Armabacken, Kohagen, Jönsaläget,
Leran (skogsmark med lera), Toppamossen, Laggen
(mossa), Torbjörns kyrka (stengrotta) Viebällan,
Pkräddarbällan, Sprädderängen, Planen (gam. bebygg.).

Pöftes torp Ugglegård.

Storåker, Allmänningen, Nanna järde, Tjurarna
(åker), Hansalyckan, Predaslätt (åker) Mejemoen,
Påvarna (skogsmark), Fleinen (mossa), Mellanläget,
Pruaslätten (gammal odling i Mejemoen) Hör-
hage, Sjöåker, Ökebacken, Lindkullen (ängsbäck),
Sia karr, Stenhöljen i Prätman.

Pöftes torp Norregård.

Käringalyckan, Stenlyckan, Kassalyckan,
Kassalyckan, Husåker, Husamossen,
Sjömossen, Lellemossen, Kattbacken,
Kulthagen, Hästhagen, Hannaus Land,
Näset, Kvarnakåret, Hansalofft (djup
36. häla i Ölsån).

Dufareslätt.

Källarbacken (åker), Rönåker, Rödra gårde,
 Kårråker, Lindåker, Stora trädan, Hensåker,
 Åsaråker, Rökgården, Dialycken, Långlycke,
 Tunderlycken, Lammalycken, Reddalycken, Halla-
 backen (åker), Pägbacken, Bludantseglycken,
 Klausalycken, Ljvåker, Oxarummet (äng),
 Bolch, Färamarken, Mellangårdet, Ljögårdet,
 Gatan (äng), Angagårdet, Foinagårdet, Apla-
 tycken (åker), Mandamossen, Kohnagen, Oxhagen,
 Mohålan (bäck), Jonsabacken (ängbäck), Källar-
 backen, Ingsaldobacken (skogsbäck), Perekalmen,
 Näckrosdike (bäck), Hallarna (f. d. torp).

Ekamåla.

Storåker, Ställåker, Mossåker, Ljvåker, Tomten
 (åker), Rundlen (åker), Krokåker, Tellåker,
 Ulvalycken, Blucståttlycken, Purpölen (f. d. åker),
 37. Rompan, Rytåker, Plätten, Plättåker, Plättlycken,

Nårsåker, Kvarnalyckan, Djupa Lyckan, Grotbacken,
(f. d. åker), Nårsabacken (f. d. åker), Pödre trädan,
Fåramossen, Mossgården, Gustavagården (äng),
Pöregårdsträdgården (äng), Pövinagården (äng),
Stora hagen, Pösen (hagmark).

Hönebol.

Duvclund (åker), Gravåker, Nås, Nydala,
Pikafältet, Källaråker, Prätabannel (åker),
Storaåker, Västeråker, Lilla gårde, Prittas åker,
Fåramarkalyckan, Västermossen, Kvarnamossen,
Pjöralyckemossen, Pöregårdsmossen, Fluta-
mossen, Pöra gårde (äng), Lilla gårde, Pölet,
Fluttet (hage), Pjörhagen, Knötten (bäck),
Pönnkakebacken, Ullas vrå (liten odling, stugtomt).

Blövskult.

Markatrådan (åker), Pörastrådan, Kullåker,
Landsvägstrådan, Knapplhytt (äng), Fårahagen,
38. Norra gårde (hage), Karlshage, Västra hage,

Kringlemossen, Ljömossarna, Gatemossen,
Kulemossen, Fusholmen (mosse), Flultamossen (tom-
mosse), Tora-Anna kärret, Kulevik (slättermad),
Bloaberget, Kringleråret, Flultavägen.

Kvarnamåla.

Skräddaretrådan (åker), Krylbäckalyckan (åker),
Holmen (åker, f.d. torp), Trollamossen, Pielipen (äng),
Dränga grästen (äng), Lunnå åker, Lunnabacken,
Pialien (backe på väg), Flåstastörtan (vägbäck),
Flåstastörtamossen, Sliparebäcken, Duvolyckan,
Halven (liten sjö).

Käranäs.

Pödra gårdet (åker), Linghullalyckan, Löka-
lyckan, Tora kärret (mosse), Holmenmossen,
Halvamossen, Flultet (hage), Gamlehagen,
Kjersbergshult.

39. Björklunda (åker), Ljörlycke, Kallaspjället (åker),
Vinkeln (f.d. åker), Kolonien (åker), Flultet (hage).

Kärringeberg.

Stora trädan (åker), Lilla trädan, Gårdet (åker),
Hissrunnet (åker), Källåker, Märkeslyckan,
Preståker, Oxagårdsängen, Hollet (ängsmark),
Ödres gårde (ängsmark), Ekbacken, Ödres
mad (mosse), Krokamossen, Prämmossen,
Punnamossen, Bjöhagen, Norre hage, Krokagen.

Lidhem.

Statrådan (åker), Iskällan (åker), Kanalträdan,
Fyrkanter (åker), Polins träda, Bjöträdan,
Norratorp (åker), Nabbalyckan, Skavalyckan,
Treskrömmagårdet (åker och äng), Djupadalshälet
(åker och äng), Brittgårdet (åker och äng),
Lilla Lera (åker Prästen), Holmalyckan (åker i Prästen),
Gökaslåth (åker i Stora Hult), Vedinalyckan (åker i
Stora Hult), Grenlyckan (åker i Lilla Hult), Norr-
ängalyckan (åker i Lilla Hult), Lössamaden (mosse),
40. Vicht (mosse), Gökahagen (mosse), Bluddarna (mosse).

Liljendalamossen, Liljendalamaden, Bråsa-
skärkärrut (kärr), Eskeskärrut (mosse), Skara-
marken (skogmark), Bäckön (bäck, f. d. torp),
Långeli (bäck på vägen Prostugan — Grimsvik),
Stattelöv (bäck), Ryrkäkern (Bråten), Pölin
(äker i Mareudden), Slaktans backe (äker), Flytt-
backen, Gravet (f. d. torp), Dugnet (f. d. torp), Väras
f. d. torp, Sjönder (f. d. torp), Lybygget (f. d. torp),
Pöns torpnamnen, Rånshögarnaden.

Botakult.

Fåsa-Jörsatomten (f. d. torp), Tråskomakartomten
(f. d. torp), Sjöbergalyckan, Boalyckan, Boslycke,
Modingräng (f. d. torp), Grana Lyckan (f. d. torp),
Flygan (f. d. soldattorp), Petter-Johanåkern, Bast-
åkern, Nylännet, Källåkern, Hästerlycke, Aske-
lyckan, Elgalyckan, Måla Lyckan, Pörnåkern, Kulls-
åkern, Purpölen, Stromåkern, Brätlandet, Hälåkern,
41. Rydgårdet, Lisåkern, Olsalyckan, Kälgårdåkern,

Grävlingamossen, Pulkhamossen, Ringhjellemossen, Imramossen, Mossagårdet, Stora gårdet, Ansgårdet, Nörragårdsgårdet, Styggårdet, Rydgårdet, Grytgårdet, Gostakammaren, Damkärret, Basthagen, Hultet, Flåstahagen, Koghagen, Mållabacken, Gattbacken, Mossabacken, Grävlingabacken, Hallabacken, Bola backen, Imrabacken, Kullabacken, Pönskakeberget, Färsatåpsberget, Ringröret, Gatskällan.

Präskult.

Farmors Lycka (åker), Pödra gårde, Baståken, Kullåken, Storemossen, Granmaden (mosse), Arnamossen, Kanalmossen, Vedbodgårdet (äng), Bålet (äng), Färahagen (skog), Mårrahagen, Koghagen, Pjöhhagen, Pliparhöjden (back), Koghagakärret, Granmossenvägen.

Linnensmåla.

42. Kullåken, Kyrkelyckan, Kyrkleot (grind), Östbacken.

Fiskestad.

Färnan (äker), Gatelyckan, Holmalyckorna,
 Ostelyckan, Dubbel-Pelle-Massalyckan (äker),
 Fölsingen (liten äker), Aspåker, Fiskåker,
 Braxnalyckan, Kyrkåker, Stridsåker, Tomt-
 åker, Flejelyckan, Kalvalyckan (f. d. äker), Plopa-
 lyckan (f. d. äker), Bockabacken (äker), Västra lycka,
 Lindåker, Mösjan (sämre odling), Ahlatäppet
 (gamla turfont), Flakålet (sant moss), Sand-
 laggen (moss), Aspholmen (moss), Pyttmossen,
 Målsmad (moss), Komaden, Värmlandsmaden,
 Petters moss, Askkärr (moss), Svängutan (moss),
 Långholmarutan (moss), Brännmossen, Svärt-
 mossen (brännformoss), Glafsrafly (strötomoss),
 Underskärningen (äng, gammal lekplats för ungdom),
 Lobergs rumpa (betesäng), Kärriängen, Präängen,
 Ljussängen, Trästicket, Brokärr, Flejehagen,
 43. Ryaskogen, Tranvallen (mindre höjd) Raulbacken,

Spånbacke, Gubbbacken (stor skogshöjd),
Vikabacken, Aspekulle (höjd med fongraor), Gärle-
rör, Glasröret (ringformigt rör på Kyrkåkiern).
Krosten (rest sten på Kroholme i Krovad),
Alabäck, Karsabäck, Jönsarännan (bäck),
Dackevägen, Ocabrovägen, Spinkelbenatomten,
Bäck-Annatomten, Örlands-därtatomten.

Ravlanäs.

Torpagårdet (åker), Priäddarelyckan, Kulla-
lyckan, Imealyckan, Näs, åker, Bjömsösen,
Ångagårdsmossen, Bergamossen, Brännmossen
(myr), Hästarummet (hage), Östra hage.

Gängeskulla.

Kilåkeren, Flora och Lilla Floråkeren, Flusåkeren,
Lagårdsåkeren, Floråkeren, Långåkeren, Väster-
åkeren, Pandträden (åker), Jussalorp (åker),
Tromtagårdet (äng), Järnvägmossen, Bjö-
mossen, Ekerydsvägen.

Väckelsång.

Lingebacken (åker), Kräma-Pareträdan (åker),
Gatslyckan, Åka lyckan, Petter-Ruda lyckan,
Daniel-Åbrassa lyckan, Blomma lyckan, Halla-
lyckan, Boten (åker), Plåten (åker), Bockarumind (åker),
Bokalyckan, Markalyckan (åker med stort gravöse),
Bastemossen, Födrumosse, Norremosse, Torenskärn
(åker), Kattbackahagen, Kattbacken,
Höjdsbacke (höjd med gravöse), Kullarna (järn-
älders gravfält), Rikarör, Rikaberg, Floen (kärn),
Vrestakällan, Skullakällan, Bengtgårdskällan
(offerkälla, mynt), Pönngruvallen (på Landsvägen),
Skummakäl (mörk skog).

Våraböl.

Amåbolen (åker), Myråkern, Norre Lycke, Blora
lyckan, Viadal (åker), Duvedal (åker), Åbergårdet,
Grisaträdan, Bålet (ång), Ånggårdet, Madbacken,
45. Lillemosse, Honekälla, Myrkällan.

2
Anga.

Löckan, Prelingalyckan, Vårdet (åker),
Krestängen, Anga gård (ängsmark), Odäden
(mosse), Angamossen, Enebacken (skogsmark).

Ostad.

Pälacken (åker), Storåken, Täckangårds trådan,
Kroken (åker), Västra Lycke, Hultrydalyckan,
Bergmannalyckan, Skrabborna (åker och äng),
Strumpbandet (åker), Brätskulle (åker),
Schacket (åker), Kvarnstrådan, Präststrådan,
Pungarna (åkrar), Pårabodstrådan, Dagsverko-
strådan, Stallmadstrådan, Västra och Östra Haga-
lyckan, Haungen, Amerika (åker), Byggeslyckan,
Stryskalyckan, Rausalyckan, Ringårdshagen,
Horse mark (skog), Hultrydahagen, Hagängen,
Köket (äng), Skafferiet (äng), Kvarnängen,
Päckamad (mosse), Hajst (mosse), Stallmaden,
46. Lirvan (mosse), Pralpan (mosse), Kylekärr (mosse).

Höka källan, Skitena källan, Vargamyran,
Dalakällan, Stallmadkällan, Havngekäl-
lan, Pommarekällan, Pommaredungen (skog),
Prinavallen (jägata), Pragna bäcken,
Pruabäcken, Pragnabron.

Fiskestadssjön.

Dagragårdsväarna, Lakön, Lillös udde,
Jägarhallarna (stenar), Stenö, Koholmen,
Erisö, Pockholmsudden, Kulevik, Fågeln
djärdudden, Norragårdsviken, Gubulaholm (halvö),
Stubbarviken, Kobbö, Koimnö, Gullandson, Grano,
Maukekall, Skallö, Gran klippen, Björkå,
Stora- och Lilla gap (sund vid Skallö).

Hyllsjön.

Rävön, Gräshallen, Fästampen, Toppö hall,
Toppö, Duvholmen, Gränsholmen, Märkes-
klippan, Abborrakolmen, Getapinan, Ökon,
47. Skommansholme, Ökorra holmen, Kopparskärvet.

Sjön Ufuden.

Stampudden, Märkvårds udde, Mejes hall
(flathäll), Ormandden, Geströ

Sjön Asnen.

Mesö, Gullandsö, Prästaviken, Gråöarna
(grund), Flåskakåring (sten), Holmaviken,
Kalkkläppen (liten ö), Dalaviken, Flökasviken,
Skummarik, Brämmerisviken, Ringsströms ö,
Frarnahästaskärret, Malmballen, Bastören,
Oxören, Stacksstenen, Hoavarpet.

Gårdnamn.

Väckelsångs by: Styragård, Makagård, Skullagård,
Pacagård, Pödreård, Kanagård, Bondgård, Hallagård,
Fiskestads by: Makagård, Korpagård, Bachagård,
Klockaregård, Krokagård, Jeppagård, Dagsgård, Pödreård,
Ostads by: Klockaregård, Hans-Olssonsgård,
Imedjegård, Bondgård, Galugård, Märrens-
gård, Brunagård.

Personer.

På prästgården Västra Berget i Väckelsångs socken bodde komministern i fät Johannes Håkansson Blarin. Han är begravd på Väckelsångs kyrkogård. Blarin var komminister i grannsocknen fät från år 1831 - 1877. Han var skräddarson från Urskults socken och var själv skräddare tills han fyllt 20 år. Om komminister Blarin berättas rätt många historier. En söndagsmorgon förvånade han församlingens barn genom att från predikstolen ha denna inledning: "Hå ska ja jösa", höjde så röstén, "Höjde ja jösa", "Hå ska ja jösa", och sen skrek han: "Hå ska ja jösa", och folket undrade förstas vad det skulle bli av det där, men så sade han: "Jo, ja vet va ja ska jösa, ja ska säta laus för alla minga dösa".

49. Och så blev det en dundrande straffpredikan,

ty det hade under natten varit tjuvar i prästgården och stulit.

År 1861 blev komminister Clarin avsett från prästämbe-
tet, ty han hade i en julpredikan jämfört konung Carl XV med den nylöfde
judakonungen. Den Clarin skrev en försvars-
skrift, som konungen lät förläsas för sig,
och han fick särskilt nöje i en punkt
av Clarins bemötande av domkapitlets
motivering för avsättning. "Hans Majestät
Konungen kunde ställa sig på jak predik-
stol i 50 år, så finge han se, hur pass om-
tyckt han blev". Domkapitlets beslut
mildrades till ett års skiljande från präst-
ämbe-
tet för komminister Clarin.

Om kyrkoherden Andreas Tichelius, som dog
år 1826 och ligger begravd på Häckelsängs gamla
50. kyrkogård, har det berättats att ingen gick

hem till Östad by "må tända öjen" efter att
ha hört en predikan av honom.

En känd folkskälare var komminister Fovelin.
Han var komminister i Väckelsångs pastorat
från år 1878 till sin död år 1891. Han säges
ha dragit mycket folk till sin predikstol,
många pått långväga ifrån. Han ivrade för
folknöykterhet. En gång hölls husförhör i en
by där tre nne gårdar lågo nära intill var-
andra. Skrivningen och förhöret hölls i den ena
gården, men läsmötet skulle vara i den
andra gården. Där kunde gubbarna få taga
sina supar så att inte prästen såg det,
och de fingo ofta järende över till den gården.
Men komminister Fovelin förstod, vad de
lade för sig. "Ni går här och luktar som
brännvinsbunnar", sade han, och som blev
51. det en nykterhetspredikan.

Kyrkoherden i Träckelsång professor Nils Lindgren omtalas som en något originell man.

Han var mycket rädd för drag och om det var motvind, när han gick upp till kyrkan, då gick han baklänges från landsvägen och till kyrkdörren.

Han lär ha varit en väldig snusare, han drog upp snus ideligen i näsan, men han lät det mesta snuset falla på golvet.

Efter predikan låg en stor snushög i predikastolen. Likadant var det när han höll stämman, vid stämmebordet låg en stor snuslög.

Det såges att han också snusfödde kyrkoväktaren, för han sopade upp de där snushögarerna, och tillvaratog för egen räkning.

Kyrkohäde Lindgren hade en tid en adjunt, Linnel hette han, som visst kunde en hel del

Vittenbergiska skolan" och var hemma i hemliga
konster. En gång, när han gick ut i präst-
gårdens trädgård, manade han till sig fåglar.
Han höll ut ena armen och fåglarna kommo
och satte sig längs hela armen på honom.
Men kyrkoherden såg det därinne, så han
öppnade fönstret och sade: "När du sådant
får du inte visa för folket".

Kyrkoherde Tidander befalde kyrkväktaren
att låsa kyrkdörrarna efter "sammen" (samman-
ringningen). De som då inte kommit in till
gudtjänstens början fingo stå där utanför.
Men man fick varken komma in eller ut igen,
ty det skulle vara störande. Men så en gång
hade tre av socknens främsta pampar dröjt
sig kvar därute, och kommo snopna in från
sakristidörren och fingo gå ner i sina kyrk-
53. bänker, och det var ju föeargligt för dem.

En annan gång ville prästens egen dotter gå ut under gudstjänsten, och hon kom gående stora gången till kyrkdörrarna. Men där stod en renis gubbe, den gamle "våktan" Gustav Käre, och han sade: "Haa ja taust fö' annan, saa haa ja taust fö' prästens låka mä", och hon fick ij komma ut genom de stora dörrarna, utan hon fick i stället gå sidogången fram och ut genom kordörren.

Ett par bönder ombalas ha kommit med nymodigheter och förbättringar i jordbruket. Aldermannen skulle i äldre tid till socknens hushållskomite inge rapport om förhållanden i sitt byalag, om förbättringar i jordbruk och boskapskötsel m.m., så han förde anteckningar om stensörs bort-

54. Lagande och om nyodling m. m.

Redan år 1816 omtalas den första mossrod-
tingen. Det var en bonde i Ringshults by
som gjorde det försöket. "Abnen Abraham
Elmström står i loppet allt första arbete
i en mosse till flera tunnland ----- men ej
lämnat några skattor". Det hade väl ej
blivit några inkomster och företaget synes
ha betraktats med misstroende.

Längre fram i tiden anlade en bonde i
Fiskestad by, Johan Gunnarsson i Dagsagård,
den första vallen, han gjorde insäkring på
åkerjord. Men då var det gamla förståndiga
bönder som sade, att det där var det dumaste
påhitt de hade sett, ty höst det skulle ju
våta på ångar och mader men inte på
åkerjorden. Med den tidens dåliga jordbruks-
redskap blev det nog svårt att taga upp
55. vallen igen.

Hågnar och folkbror om månen.

När man talat om månen, så har det alltid varit som om ett manligt väsen, ty man har sagt "han" och aldrig "hon" om den. I fläckarna på månen har man tyckt sig se ett gubbsansikte, varför man talat om "gubben i månen".

I Väckerås socken har månen förr brukat kallas "Feskestu krakasol".

När man i skördetiden "tagit an" såd hela dagen, så brukade man på en del gårdar i byn få "kraka" veterna i mån-
sken på kvällarna. Med kraka menas hänga såden på krakstör till torkning, ett arbete som väl annars också brukar göras på dagen. Det var drängarna som vanligen fick utföra krakningen, och

Luf 118

23/8-62

det kvällsarbetet var nog ej omtyckt,
ty månen fick ju vara deras sol.

Om man länkade "trelle ne för predik-
stolen" (lysning till äktenskap), då skulle
lysning utlagas på nytt, och nyärsnytt
var då det allra bästa, ty då blev det
lystlagda barn i det blivande äktenskapet.

Det var många arbeten som borde
förslagas i ny för att bli lyckade.

Parshilt vid sådden var det en hel
del, som ej fick ske i nedan.

Sjukdomar botades bäst när det "blett
pau nytt".